

GARAUDYREN "L'ALTERNATIVE"

AITOR ETA AGIRI

Orain dela bizpahiru hilabete argitaratua, are* lehenagoko liburuek baino ondorio handiagoak ekar ditzake «L'Alternative» (= Hautakizuna) deritzan honek. P.C.tik irten* zenez gerostik dena jator, eta, zer* gerta ere, aitortzeko bide zaila hautaturik, Garaudyren liburuek ba dute bertute eder bat bederen*: bilaketaren berotasuna eta jatortasuna. Gizon ikasi jakintsua den Garaudy, lagun gisa* mintzo* zaigu apal apalik; eta bere sozialista bihotzaren kezka eta itxaropenak tolesturarik gabe erakusten dizkigu.

37 urtez Komunista Alderdiko burukide* eta agintar* izan ondoren, barne-ausardia gaitza* izan behar da, horrela jokatzeko. Ongi dakigu hau Euskal Herrian; gizonik gehienek nekez aitortzen baitute adin* horretan, eta jokabide zehatz batetik luzaz* burruka egin ondoren, bide egokia hura* ez-baina hau edo hori zela. Egiazki esan daiteke, hortaz,* Garaudy, gizon prestua dela, *egia* bilatzen duela, eta barnez eta jokamoldez gazte dirauela.

Dohain hau* izanda, Garaudyren liburua ez da, besterik gabe, «beste liburu bat». Garaudyk berak ez du nahi, hala gerta dadin; eta hastapenetik* beretik dio: «Inor bere segurantziak zalantzatan* jartzeko gertu ez badago, hobe du liburu hau oraintxe hestea*: ez da harrentzat idatzia izan».

Ohar honek, beraz, liburuaren giroa adierazten du. Garaudyk biluztu egiten du bere burua, eta gertakariak eta azterketak ere biluzik hartzen ditu. Honela jokatu, eta aurreritziak eta ustekeriak oro* baztertuz, zientzi gizon gisa* jokatzeko du. Eta, gisako* denez, jarrera* bera eskatzen dio irakurleari; eta eskubidea irabazia du.

Egia esan, liburua ez da aisa* ahanzten* diren horietakoa: ez doinuaz, ez mamiaz. Garaudyk hunkitu* egiten gaitu, zinez*; eta, neuri dagokidanez, politika arazo askotan, gehienetan, proposatzen dituen ideiekin eta bi-deekin bat dator.

Garaudyk ez du uste, gazteriaren arazoa «betiko kontua» denik; alegia,* «gazteak beti izan direla horrelakoak», eta antzeko erosokeriak. Zifra argitsu batzuk* ematen dizkigu, eta gazteriaren ezezkoan sustrai berriak susmatu uste ditu.

Gazteriak ezin dezake gure mundua jasan.* Hauxe da kakoa. Gauza bera idarokitzen* du drogaren fenomenoak: ezin daiteke gure zibilizazioan eta gizartekeran bizi. Ihes egin beharra dagoela iruditzen zaio gero eta gazte gehiagori. Droga, ihespide bat da («bidaiaz» mintzo dira drogazaleak). Drogaren kakoa, hortaz, gizartearen bidegabekeria sakonetan bilatu behar da: eta ez gazteen nik dakita* zein grina okerretan.

Hots,* Garaudyren ustez, hauxe da gure zibilizazioaren akatsik larriena*: ez duela *helburu nagusirik*. Helbururik-ez horrek egiten du zentzugabe eta jasan-ezin: «C'est la première société dans l'histoire qui ne soit fondée sur aucun projet de civilisation». Jainko bakarra —dio— baina ez beti agerian gurtua* eta halakotzat aitortua, produzioa da: gero eta gehiago, eta beti ere gehiago, produzitu behar da. Bide zena, helburu bihurtu da: bai Mendebaldean,* bai Ekialdean.*

Konputadoreen eta zibernetikaren garrantziaz iabetua, esperantzaz begiratzen du Garaudyk geroko mundua: zibernetikak askatu egin dezake gizona. Lan aspergarri eta koloregabeak (XIX. mendean* lanaren zatiketak ekarri zituenak) gero eta segurkiago konputadoreen eskuetan utzi ahal izango direla ageri zaio.

Gizonak, olerkariaren* antzera, lan egin beharko du, xedeak* asmatuz eta helburu berriak bilatuz. Helburu nagusizat zein? Gero ageriko.

Orain arte —dio egileak— «lege madarikatuak» hondatu ditu gaur arteko iraultza *guztiak*. Beti agertu da, espero ez zen tarteko klase bat; eta honek bildu du bere alde iraultzaren uzta.* 1917.eko Iraultzan ere gauza bera gertatu da. Zergatik? —Garaudyk galde. Munduaren ikuskera «erdibitzaileetan» gizonak sinetsia (gorputza / arima, pentsaera / obraketa, agintari / agindua, eta abar) bere aginte-atala beti honen edo haren eskuetan *utzi* duela. Gizonak atxiki* egin behar du, ordea, agintea maila guztietan. Ez da iraultza *herriarentzak* egin behar; baina *herriak* egin behar du iraultza. Nola? Maila guztietan *autojestioa* jarritz.

Zein da, hortaz,* etsaia? *Burokrazia*. Max Weber-en erizpide* ilun eta ezkorrak gaitzetsiz,* Garaudyk ez du sinesten, teknikak ezinbestean tekno-burokrazia dakarrenik. Bai Mendebaldeko sistema eta bai Ekialdeko «sozial burokrazia» gogorki kondenatuz ere (Jugoslavia salbu), *autojestioaren bidez* benetako sozialismora hel daitekeela dio. Bai Mendebaldean bai Ekialdean, nahi nagusia hau da, Garaudyren eritziz: *autojestioa*.

Soziologi oinharri batzuk gogoratuz (aurreko bere liburuetan ere emanak) eta Gramsci aipatuz, «kondaira-multzo berria»ren eskuetan ikusi uste du iraultza, eta ez langileria klasikoan. Soldata batez biri diren intelektualak eta enplegatuak, *langileak hainbat* dira* gaur Frantzia (% 37, ikasleak kontutan hartu gabe). Dagoenetik, beraz, langileria klasikoak jende guttiago du (eta dinamikaz ezer ez esatea hobe) beste hiru gizarte mordo edo atal horiek baino (ikasle, intelektual, «hirugarren sail»-eko jendea). Dato hau kontutan hartu gabe, XIX. mendeko lelo* zahartuei eusteak, ez du funtsik. Sozialista iraultza, Gramscik aipatzen zuen «kondaira-multzo berri» horrek egingo du; ala ez *da inoiz egingo*. Autojestioari buruz, bestalde, guztiz beharrezkoa da, gizarte-atal tekniko horiek dagoenetik burrukan parte hartzea.

Autojestioa dioenak, jakina, *kultur aniztasun* edo pluralismo dio. «Dans les pays longtemps dépouillés par le colonialisme de leur propre culture, de leur histoire, de leur personnalité, l'exigence de n'être plus traités en *objets manipulables*, et de devenir *sujets de leur propre histoire*, de leur propre transformation du monde et d'eux mêmes... s'exprime avec la plus grande force».

Zibilizazioak falta duen helburu nagusizat, berriz, agi eta garbi esaten ez bada ere, kristau fedea ikusten bide* du. Liburuko bi partetan (erdialdean eta bukaeran), ausardia harrigarriaz, bere iraultza-nahiaren muintzat kristau fedea aitortzen du Garaudyk; eta hitz hau irakur daitezke liburuaren bilduman*: «C'est un bouleversement redoutable, dans la vie d'un homme, après avoir professé l'athéisme pendant tant d'années, de découvrir le chrétien que l'on porte en soi, *et que l'on n'a peut-être jamais cessé de porter*. Et d'accepter la responsabilité de cette espérance».

Agiri politikoa bat prestatu digu, beraz, Garaudyk; eta sozialista guztiek irakurri behar lukete. Baina, denbora berean, bere sinesterik sakonenak horren kementsu aitortuz, humiltasun eta gaztetasun jarraipide zoragarria eskaini digu.

LARRESORO

dezake, **daike**
digu, **deusku**
dio, **deutso**
ditzake, **daikez**

dizkigu, **deuskuz**
zaigu, **jaku**
zaio, **jako**